

บทที่ 2

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบ วัตถุประสงค์ในการวิจัย
ครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของเด็กอายุ 4 - 6 ปี ด้วยการให้ตัวแบบ
ในนิทานประกอบภาพ ตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือ และไม่มีตัวแบบ

ตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนในระดับอนุบาล อายุระหว่าง
4 - 6 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 60 คน จากโรงเรียนเทพกาญจนา โดยลุ่มกลุ่ม
ตัวอย่างด้วยวิธีการลุ่มแบบแยกประเภท (Stratified Sampling) โดยแบ่งตามระดับอายุและ
เพศ จากนั้นใช้วิธีลุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3
กลุ่ม ๆ ละ 20 คน ดังแสดงในตาราง

กลุ่ม	อายุ-เพศ	4 - 5 ปี		5 - 6 ปี		รวม
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
กลุ่มควบคุม		5	5	5	5	20
กลุ่มตัวแบบนิทานประกอบภาพ		5	5	5	5	20
กลุ่มตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือ		5	5	5	5	20

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หนังสือนิทานประกอบภาพ จำนวน 5 เล่ม เล่มละ 1 เรื่อง ดังนี้
 - 1.1 เล่าหญิงเฟื่องฟ้ากับลูกแก้ววิเศษ
 - 1.2 หนูน้อยกับส้มของป้าพร
 - 1.3 นายพรานผู้ใจดี
 - 1.4 หนูดึกไม่มีเพื่อน
 - 1.5 ช่างรองเท้ากับรองเท้า 3 คู่
2. ตุ๊กตาหุ่นเชิดมือ จำนวน 15 ตัว มีลักษณะรูปร่างหน้าตาเหมือนตัวละครในนิทานประกอบภาพ
3. เทปบันทึกเสียง บทละครหุ่น 5 เรื่อง มีเนื้อเรื่องเช่นเดียวกับเรื่องในหนังสือนิทานประกอบภาพ ซึ่งเน้นถึงพฤติกรรมเอื้อเพื่อเป็นหลัก (ดูรายละเอียดในภาคผนวก) นิทานแต่ละเรื่องมีความยาวประมาณ 15 นาที
4. โรงละครหุ่นเชิดมือ ขนาด 2 x 1.50 เมตร
5. ไฟ 1 ล้ารับ
6. เกมต่อภาพอย่างง่าย (jig zaw puzzle) จำนวน 2 ภาพ
7. กล่องเปล่าสี่เหลี่ยม ขนาด 9" x 6" x 5" 1 กล่อง ด้านบนเจาะเป็นช่องขนาด 1" x 1 $\frac{1}{2}$ " เป็นกล่องสำหรับใส่ท่อฟลูที่กลุ่มตัวอย่างบริจาค มีฝาเปิดได้ 1 ด้าน
8. ภาพเด็กยากจน และขาดอาหาร ขนาด 8 x 10 3 ภาพ
9. ท่อฟลูยูกัลหลายรลส์ ท่อฟลูบึงบอง ท่อฟลูรสนม ท่อฟลูรสบัว และท่อฟลูทร็อบอร์
รลส์ช็อคโกแลต ชนิดละ 1 ขวด ๆ ละ 100 เม็ด

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ได้แบ่งขั้นตอนในการดำเนินการออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสำรวจ
2. ขั้นเตรียมการก่อนวิจัย
3. ขั้นดำเนินการวิจัย

1. ชั้นสำรวจ

1.1 สำรวจโรงเรียน

1.2 สำรวจจำนวนนักเรียน อายุ และเพศ จากการสำรวจพบว่า มีนักเรียนระดับอนุบาลศึกษาที่มีอายุระหว่าง 4 - 6 ปี จำนวน 142 คน

1.3 ผู้วิจัยเข้าสังเกตพฤติกรรมการเล่นและการสอนทั้งระดับอนุบาล 1 และอนุบาล 2 เป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการทำการทดลอง

2. ชั้นเตรียมการก่อนการทดลอง

2.1 แต่งนิทานจำนวน 5 เรื่อง ซึ่งเนื้อเรื่องมุ่งสอนให้เด็กเกิดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมเอื้อเพื่อเป็นสำคัญ ในการแต่งนิทานผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำราและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นิทานที่แต่งขึ้นมีความสอดคล้องกับพัฒนาการและความสนใจของเด็ก นิทานทั้ง 5 เรื่อง ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (ดูในภาคผนวก ข) ว่าแกนของเรื่อง เน้นถึงพฤติกรรมเอื้อเพื่อเป็นหลัก

2.2 เมื่อได้รับการตรวจสอบแล้วนำนิทานทั้ง 5 เรื่องไปสร้างเป็นสมุดภาพนิทาน จำนวน 10 - 12 ภาพต่อ 1 เรื่อง และเขียนเป็นบทสำหรับเล่นละครหุ่นมือความยาวประมาณ 15 นาที

2.3 บันทึกบทละครหุ่นมือ ลงในเทปบันทึกเสียง

2.4 ซ้อมการแสดงหุ่นมือ กับบทในเทปบันทึกเสียง

2.5 กำหนดสถานการณ์เพื่อใช้ในการประเมินพฤติกรรมเอื้อเพื่อ

2.5.1 สถานการณ์สำหรับประเมินพฤติกรรมเอื้อเพื่อก่อนการทดลอง

2.5.2 สถานการณ์สำหรับประเมินพฤติกรรมเอื้อเพื่อภายหลังการทดลองทันที

2.5.3 สถานการณ์สำหรับประเมินพฤติกรรมเอื้อเพื่อภายหลังการทดลอง 2 สัปดาห์

2.6 กำหนดช่วงเวลาในการทำการทดลอง

ตารางกิจกรรมการเรียนของนักเรียนระดับอนุบาลชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ของโรงเรียนเทพกาญจนา

08.00-08.30	08.30-09.00	09.00-10.30	10.30-11.30	11.30-12.30	12.30-14.30	14.30-15.00
เคารพธงชาติ	ตื่นนม เข้าห้องน้ำ	กิจกรรมใน- นอกห้องเรียน	รับประทานอาหาร กลางวัน	อาบน้ำ เปลี่ยน เสื้อผ้า	นอน	รับประทานอาหารว่าง

จากการพิจารณากิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนระดับอนุบาล พบว่า เวลาที่เหมาะสมที่สุด สำหรับการทดลองได้แก่ ช่วงเวลา 09.30 - 10.00 น.

เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกเวลาดังกล่าวทำการทดลองนั้น มีอยู่ 2 ประการใหญ่ ๆ คือ

1. ช่วงเวลาตั้งแต่ 09.00 - 10.30 น. เป็นเวลาของการทำกิจกรรมทั้งใน-นอกห้องเรียน ซึ่งได้แก่ คัดลายมือ ร้องเพลง ฟังนิทาน หัดกายบริหาร เล่นเกมต่าง ๆ เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการทดลอง จะไม่เสียเปรียบกว่าเด็กที่ได้รับการทดลองในเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมที่ครูสอนในช่วงเวลานี้ เพราะการฟังนิทานหรือดูละครหุ่น เป็นกิจกรรมที่ครูจัดสอนให้เรียบร้อยแล้วตามปกติ

2. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ พฤติกรรมเอื้อเพื่อประเมินจากจำนวนทัพอพีที่กลุ่มตัวอย่างบริจาด ซึ่งการที่กลุ่มตัวอย่างจะบริจาดมาก น้อย หรือไม่บริจาดเลยนั้น ผู้วิจัยเกรงว่าการที่เด็กอยู่ในสภาพที่อึดเกินไป (หลังตื่นนมทันที) หรือสภาพที่หิวเกินไป (ใกล้เวลาอาหารกลางวัน) อาจมีผลต่อการตัดสินใจในการบริจาดทัพอพี ดังนั้น เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกช่วงเวลา 09.30 - 10.00 น. (หลังตื่นนม $\frac{1}{2}$ ชั่วโมง และก่อนอาหารกลางวัน $\frac{1}{2}$ ชั่วโมง) เป็นเวลาที่ใช้ประเมินพฤติกรรม

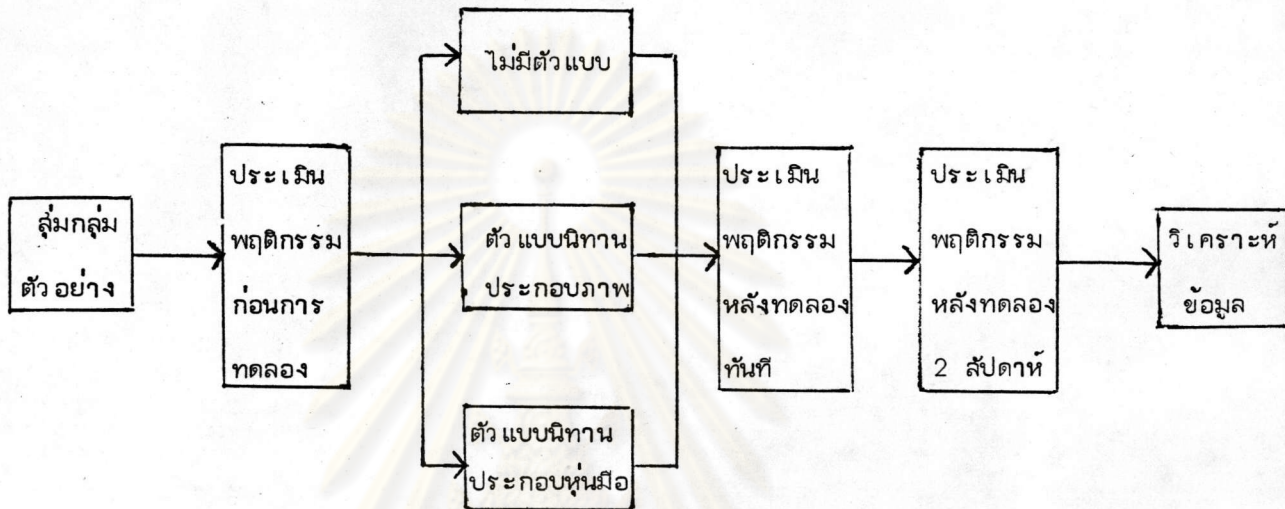
2.7 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนเทพกาญจนา

2.8 นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนักเรียนอายุ 4 - 6 ปี ในโรงเรียนเทพกาญจนา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน เพื่อหาข้อบกพร่องก่อนนำไปทำการทดลองจริง

3. ขั้นตอนการวิจัย

ในการทดลอง เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้พฤติกรรมเอื้อเพื่อของเด็กก่อนวัยเรียน ด้วยตัวแบบนิทานประกอบภาพ นิทานประกอบละครหุ่นมือ และไม่มีตัวแบบ ได้มีการออกแบบการวิจัยดังนี้

แบบแผนการวิจัย

1. กลุ่มกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

2. ประเมินพฤติกรรมเอื้อเพื่อก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนจะได้รับมอบหมายให้ช่วยกิจกรรมอย่างหนึ่ง คือ เรียงไพ่ที่กระจายอยู่บนโต๊ะ โดยให้เรียงแยกตามสีและดอก เมื่อทำเสร็จแล้วจะได้รับคำตอบแทนเป็นท็อฟฟี่ที่เด็กชอบจำนวน 13 อัน ได้แก่ ท็อฟฟี่กุ๊กกิ๊ก ท็อฟฟี่บอง ท็อฟฟี่ส้ม ท็อฟฟี่สับบิว และท็อฟฟี่ร็อบบี้สล็อตโกแลต จากนั้นผู้ทดลองจะให้เด็กดูภาพ เด็กยากจนและขาดอาหาร ภาพที่ 1 ที่ติดไว้บนฝาผนัง และเชิญชวนให้เด็กบริจาคท็อฟฟี่ที่ได้รับเป็นคำตอบแทนให้เด็กยากจนเหล่านั้น โดยใส่ท็อฟฟี่ลงในกล่องไว้ใต้ภาพ เมื่อเชิญชวนเสร็จผู้ทดลองจะเดินออกนอกห้อง เพื่อป้องกันอิทธิพลจากตัวผู้ทดลองต่อการตัดสินใจในการบริจาคหรือไม่บริจาคของเด็ก เมื่อบริจาคเสร็จนำเด็กไปห้องเรียน พฤติกรรมเอื้อเพื่อประเมินจากจำนวนท็อฟฟี่ที่เด็กบริจาค

3. เล่นอตัวแบบนิทานประกอบภาพ และตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือ แก่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมที่ไม่มีตัวแบบจะอยู่ในห้องเรียนตามปกติ ไปด้วยเวลาในการเล่นอตัวแบบครั้งละ 15 - 20 นาที วันละ 1 เรื่อง เป็นเวลา 5 วันติดต่อกัน ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์

วัน	เรื่อง
จันทร์	เจ้าหญิงเฟื่องฟ้ากับลูกแก้ววิเศษ
อังคาร	หนูน้อยกับส้มของป้าพร
พุธ	นายพรานผู้ใจดี
พฤหัสบดี	หนูด็กไม่มีเพื่อน
ศุกร์	ช่างรองเท้ากับรองเท้า 3 คู่

เมื่อจบนิทานแต่ละเรื่อง ทำการประเมินเพื่อดูว่าเด็กทุกคนมีความเข้าใจเรื่องราวในนิทานมากน้อยเพียงใด โดย

- 3.1 ชักถามเรื่องราวในนิทาน
- 3.2 ให้เด็กลำดับเหตุการณ์ในเรื่องว่าตอนใดมาก่อน-มาหลัง
- 3.3 ให้เด็กออกมาเล่านิทานซ้ำ
- 3.4 ผู้เล่าสรุปให้ฟังอีก 1 ครั้ง

ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างขาดการทดลองมากกว่า 1 ครั้ง จะถูกตัดออกจากการทดลอง

4. ประเมินพฤติกรรมเอื้อเพื่อภายหลังการทดลองทันที

เมื่อเล่นต่อแบบครบ 5 เรื่อง กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนจะได้เล่นเกมสลับต่อภาพ เมื่อเด็กต่อภาพได้ถูกต้องจะได้รับท็อฟเป็นรางวัลคนละ 13 อัน จากนั้นให้เด็กดูภาพเด็กขาดอาหารและยากจน (ภาพที่ 2) ผู้ทดลองเชิญชวนให้เด็กบริจาคท็อฟที่ได้รับเป็นรางวัล โดยดำเนินการเช่นเดียวกับวิธีประเมินพฤติกรรมเอื้อเพื่อก่อนการทดลอง พฤติกรรมเอื้อเพื่อประเมินจากจำนวนท็อฟที่เด็กบริจาค

5. ประเมินพฤติกรรมเอื้อเพื่อภายหลังการทดลอง 2 สัปดาห์

ทำการประเมินพฤติกรรมเอื้อเพื่ออีกครั้งโดยเว้นระยะ 2 สัปดาห์ โดยมอบหมายให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละคน ช่วยคัดเรียงหนังสือในห้องสมุดของโรงเรียนซึ่งผู้วิจัยได้สร้างสถานการณ์ไว้ จากนั้นประเมินพฤติกรรมด้วยวิธีเดียวกับวิธีการประเมินพฤติกรรมเอื้อเพื่อก่อนการทดลอง โดยให้เด็ก

รูปภาพเด็กยากจนและขาดอาหาร (ภาพที่ 3) พฤติกรรมเอื้อเพื่อประเมินจากจำนวนท็อฟฟี่ที่ได้บริจาค

6. เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การตรวจให้คะแนนพฤติกรรมเอื้อเพื่อ

พฤติกรรมเอื้อเพื่อจะประเมินจากจำนวนท็อฟฟี่ที่ผู้รับการทดลองบริจาคให้กับเด็กยากจน และขาดอาหาร ท็อฟฟี่แต่ละชนิด 1 อัน มีความหมายเท่ากับ 1 คะแนนพฤติกรรมเอื้อเพื่อ ผู้รับการทดลองจะมีโอกาสได้คะแนนพฤติกรรมเอื้อเพื่อสูงสุด เท่ากับ 13 คะแนน และต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของคะแนนพฤติกรรมเอื้อเพื่อของผู้รับการทดลอง กลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างในนิทานประกอบภาพ และกลุ่มตัวอย่างในนิทานประกอบหุ่นมือ จำแนกเป็นก่อนการทดลอง ภายหลังจากทดลองทันที และภายหลังจากทดลอง 2 สัปดาห์
2. วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ของคะแนนพฤติกรรมเอื้อเพื่อของผู้รับการทดลอง กลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างในนิทานประกอบภาพ และกลุ่มตัวอย่างในนิทานประกอบหุ่นมือ ก่อนการทดลอง
3. วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ของคะแนนพฤติกรรมเอื้อเพื่อที่เปลี่ยนแปลงของผู้รับการทดลองในกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างในนิทานประกอบภาพ และกลุ่มตัวอย่างในนิทานประกอบหุ่นมือ ภายหลังจากทดลองทันที
4. เมื่อพบว่ามีความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมเอื้อเพื่อ ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี T-method ของ Tukey
5. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเอื้อเพื่อของผู้รับการทดลอง ภายหลังจากทดลองทันที กับภายหลังจากทดลอง 2 สัปดาห์ แยกเป็นรายกลุ่ม ด้วยการทดสอบค่า t (t-test : dependent group)